

İncelendi onaylandı bırakın güvenle okusun

Çocuğunuzun yediğini, içtiğini, şampuanını özenle seçiyorsunuz. Kitaplarına aynı özeni gösteriyor musunuz? Artık bünyesindeki kitapları uzmanlara inceleyen çocukların ruh sağlığına uygunsu yayımlayan bir yayınevi var.

ANNE ve babalar çocuklarıyla ilgili her şeyi önemser, her detayı düşünür. Yediklerinden tutun da giysilerine her şeyi özenle seçilir çocukların... Meyve ve sebzenin organığı, şampuanın göz yakmayanı, giysilerin pamuklusu, deterjanın kalıntılarını bırakmayanı satın alınır. Peki ya bu özen çocuğun okuyacağı kitaplar içinde gösterilir mi? Bunun yanıtı bazı ebeveynler için "Evet" olsa da bir kısım anne baba belki dikkatsizlikten belki yayınevlerine ya da yazarlara güvenciklerini için kitap seçerken yeterli kadar bilinçli değil. Bu durumun farkına varamayan Can Çocuk sıradışı bir uygulamaya imza attı. Danışmanlık şirketi olan Davranış Bilimleri Enstitüsü'yle (DBE) işbirliği yapan yayınevi bünyesinde tüm çocuk kitaplarını uzman psikologların değerlendirmeleri ışığında sınıflandırmaya başladı. Bu yeni uygulamayla önce kitapların hitap ettiği yaş aralığı belirleniyor, içeriklerinin çocuk ruh sağlığı ve gelişimi açısından uygunluğu onaylandıktan sonra basılıyor.

Mimarı Samiye Öz

Projenin mimarı Can Çocuk'un yedi yıldır genel yayın yönetmenliğini yürüten Samiye Öz... Kitapları yayımlamadan önce çocukların ne düşündüğünü, kaç yaşında bir okur olduğunu göz önünde bulundurduklarını belirten Öz, bu nedenle pedagojla çalışmayı tercih ettiklerini anlatıyor: "Çocukların hangi yaşta nasıl kitapları okudukları psikolojilerine etki açısından çok önemli. Bu yüzden yayınlarda çocuğu hırpalayacak, zarar verecek öğeler olup olmadığını uzmanlarla incelemek istedik. DBE ile irtibat kurduk. Proje üzerinde 7-8 ay çalıştık. Artık kitaplarımız uzmanların onayından geçtikten sonra basılıyor."

Kitap satın alırken çoğunlukla minikler yerine ebeveynler karar veriyor. Oysa uzmanlar çocukların kitabını kendisinin seçmesinin doğru olduğunu söylüyor. Yeni uygulamayla hem çocukları hem de aileleri doğru tercihe yönlendirdiklerini belirtir

Öz, bunun ebeveynlere güven verdiğini söylüyor: "Uzmanlar kitapların hangi yaşa uygun olduğunu belirliyor. Çocuk psikolojisine uygun olmayan öğeler kontrol ediliyor. Eğer kitap yeni yayımlanacaksa yazarı önceden yönlendiriyoruz. Eski bir kitabın yeni baskısı olacaksa yazarlarla irtibat kurup düzeltilmesi gereken kavramları söylüyoruz."

Mürekkebi test ediliyor

Öz, bu işbirliğinin yanı sıra kitapların kağıt, mürekkep, boya gibi hammaddelerinin sağlığa zararlı olmadığını da araştırdıklarını belirtiyor: "Herbiri laboratuvarda testten geçiriliyor. Özellikle küçük yaşta çocukların yayınlara ağzlarına soktukları ve sürekli haşır neşir oldukları

düşünülrse bu sağlık açısından çok önemli."

Can Çocuk şimdiye kadar yaklaşık 250 kitabı pedagoğların onayını aldıktan sonra yayımlamış. Bu eserleri DBE'de inceleyen ise uzman psikolog Cemre Soysal... Soysal her bir eseri çok detaylı okuduğunu anlatıyor: "Çocuklar o kadar hassas ki bir kelime bile onları etkileyebilir. Genel olarak bir kitabın önce çocukla örtüşüp örtüşmediğine bakıyorum. Onların yaşlarına göre anlayabileceği kelimelere dikkat ediyorum. Orneğin hayvan sevgisi kitaplarda çok işleniyor ama biri de 'Kertenkeleleri sevin' demiyor. Eserleri okurken kitapların yazarları da farklı bir gözle bakmaları için yönlendirebiliyoruz. Resimlerini de değerlendiriyoruz. Çocuğu karamsarlığa iten renklerin kullanılmamasına özen gösteriyoruz."

Uzman psikolog Cemre Soysal ve Can Çocuk Genel Yayın Yönetmeni Samiye Öz (sağda).

Ömer Seyfettin çocuk klasiği sayılmaz

PEK çoğumuzun çocukken okuduğu Kemalîttin Tuğcu kitapları ya da La Fontaine masallarının psikolojimize nasıl bir etkisi oldu? Sorunun yanıtı uzman psikolog Cemre Soysal'dan geliyor: "Kemalîttin Tuğcu kitaplarındaki dayak yiyen, zavallı çocuk figürünü onaylayamayız. Çocukları da hayatın gerçekleriyle tanıştırmak gerekiyor ama içerindeki umudu da yitirmemeli. La Fontaine masallarında her zaman güçlülerin kazandığı ima ediliyor. Bu-

nu okuyan engelli bir çocuk gelecekte başarılı olabileceğini nasıl düşünür? Ömer Seyfettin kitapları ise aslında içerik açısından genç ve yetişkin dönemde okunacak eserler. Onların çocuk kitabı olarak anılması Türkiye'de çocuk klasiğinin olmamasından kaynaklanıyor. *Küçük Pren* ise bir felsefe... 7-8 yaşındaki bir çocuk da, yetişkinler de okuyabilir. Her dönemde alacağı mite tat baskadır. O yassız bir klasik..." Soysal kitapların okul öncesi ve son-

rasi olarak ayrılacağını de vurguluyor: "Okumaya başlayana kadar renkli, resimli ve yazının daha az olduğu kitaplar tercih edilmeli. Çünkü bu dönemde çocukların dikkatini devam ettirme süresi kısadır. Olum, mutluluk gibi soyut kavramların olduğu kitaplar 11-12 yaşından sonra okutulmalı. Çocuklara okuma alışkanlığı kazandırmak için ise onlara emzirme döneminde kitap okunmalı. Anne-baba okuma saatleri düzenleyerek çocuğu özendirilmeli."